

ZBIÓR OBOWIĄZUJĄCYCH ROZPORZĄDZEŃ

w powiecie Łukowskim.

PRENUMERATA:

Rocznie 24.—mk.
Półrocznie 12.—mk.
Kwartalnie 6.—mk.

Zaprenumerować można

w Sekretarjacie Starostwa Łukowskiego
w Łukowie.

OGŁOSZENIA:

Za całą stronę 40 mk.
Za pół strony 20 mk.
Za ćwierć strony 10 mk.

TREŚĆ NUMERU:

- 397 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 września 1919 r. o utrzymaniu obecnej rachuby czasu przez cały rok.
398 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie rejestracji cudzoziemców.
399 Rozporządzenie Ministra Skarbu w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. Dz. P. P. № 65, poz. 392 o przyznaniu dla cywilnych emerytowanych funkcjonariuszów państwowych, kolejowych, dla nauczycieli szkół powszechnych, średnich i wyższych, jak też dla wdów i sierot po nich, oraz księży-emerytów nadzwyczajnego dodatku drożyznianego.
400 Zasadnicza ustawa sanitarna z dnia 19 lipca 1919 r.
401 Ogłoszenie w sprawie ugody pomiędzy właścicielami ziemskimi a służbą folwarczną.
402 Ogłoszenie dotyczące zamknięcia szynków.
403 Odwołanie listu gończego.
404 Ogłoszenie dotyczące zagubienia patentu przez Ch. Piekarza.

397

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 16 września 1919 r. o utrzymaniu obecnej rachuby czasu przez cały rok.

Art. 1. Obecna rachubę czasu, wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 kwietnia 1919 r. („Monitor Polski” Nr. 80), utrzymuje się nadal bez zmiany w ciągu całego roku.

Art. 2. W b. dzielnicy pruskiej zostaje z dniem 1 października 1919 r. przywrócona rachuba czasu, obowiązująca tam przed dniem 15 września 1919 r.

Prezydent Ministrów:

w/z.

(-) S. Wojciechowski.

Warszawa, dnia 20 września 1919 r.

398

Rozporządzenie

Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie rejestracji cudzoziemców.

Na podstawie art. 2-go punktu a) ustawy z dnia 25 lipca r. b. w przedmiocie zapewnienia bezpieczeństwa Państwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny i na podstawie rozporządzenia Rady Mi-

nistrów z dnia 1 sierpnia r. b. zarządzam, o następuje:

Art. 1.

Cudzoziemcy, przebywający w chwili wydania niniejszego rozporządzenia w granicach Polski, z wyjątkiem przynależnych do państw z Polską sprzymierzonych i zaprzyjaźnionych oraz osób, wchodzących w skład poselstw, konsulatów i misji obowiązani są zgłosić się do rejestracji w biurach państwowych urzędów administracyjnych pierwszej instancji miejsca swego pobytu, a mianowicie: w Warszawie i Łodzi—w biurach komisarzy rządowych, w Lublinie—w biurze komendanta policji, we wszystkich innych miejscowościach — w biurach starostw.

Na zgłoszenie się do rejestracji przysługuje 10-cio dniowy termin od dnia podania w granicach powiatu lub miasta do publicznej wiadomości niniejszego rozporządzenia.

Art. 2.

Nie są obowiązani do rejestracji:

- 1) nieletni do lat 16-tu,
- 2) osoby, zarejestrowane przed dniem 2-im sierpnia r. b. w biurze komisarza nadzwyczajnego m. st. Warszawy.

Art. 3.

Podlegającym rejestracji cudzoziemcom dozwolony będzie pobyt w granicach Polski wyłącznie na zasadzie tymczasowych kart pobytu, które po dokonaniu rejestracji będą wydawane przez odnośne urzędy rejestracyjne za opłatą 25-iu marek.

Pobieranie jednak tych opłat do czasu wydania specjalnego w tym względzie rozporządzenia stosowane będzie jedynie do obywateli rosyjskich i niemieckich.

Art. 4.

Urzędy rejestracyjne mają prawo nakażać zarejestrowanym cudzoziemcom meldowanie się w określonych terminach u władz policyjnych miejsca ich pobytu.

Art. 5.

Zarejestrowani cudzoziemcy mogą wy-

jeżdżać z miejsca swego pobytu nie inaczej, jak na podstawie każdorazowego zezwolenia władzy, która wydała kartę pobytu.

Dla zmiany miejsca zamieszkania w granicach Polski, oprócz tego, winni są uzyskać kartę pobytu w odnośnym urzędzie tej miejscowości, w której zamierzają zamieszkać.

Art. 6.

Osoby wyszczególnione w art. 1-ym, które przybędą do Polski po ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia, obowiązane są w ciągu 24-ch godzin od chwili przyjazdu, zameldować się w urzędzie policyjnym, najbliższym miejsca, w którym zamieszkały; w ciągu zaś dni 3-ch zgłosić się do rejestracji celem uzyskania tymczasowych kart pobytu (art. 1 i 3-ci przepisów).

Art. 7.

Właściciele lokali, administratorowie lub rządcy domów i hoteli obowiązani są o każdej podlegającej rejestracji osobie, zamieszkującej w znajdujących się pod ich zarządem domach i lokalach zawiadomić właściwy urząd policyjny i baczyć ażeby żadna z podlegających rejestracji osób za wyjątkiem zwolnionych od tego obowiązku w myśl art. 2-go, punkt 2-gi, po upływie terminów, wyznaczonych do rejestracji, nie przemieszczała w tychże domach i lokalach bez tymczasowych kart pobytu.

Zawiadomienie o osobach, zamieszkających do czasu wydania niniejszego rozporządzenia, winny być składane w ciągu trzech dni od chwili podania niniejszego rozporządzenia w granicach powiatu lub miasta do publicznej wiadomości, o osobach które zamieszkały po wydaniu niniejszego rozporządzenia—w ciągu 24 godzin od chwili ich zamieszkania.

Art. 8.

Cudzoziemcy, których pobyt zagraża bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu, oraz którzy nie zastosują się do przepisów niniejszego rozporządzenia, podlegają wysiedleniu z granic Państwa.

O konieczności wysiedlenia odnośne urzędy rejestracyjne przedkładają umotywowane wnioski Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 9.

Osoby, winne niestosowania się do zarządzeń, w art. 7-ym wyszczególnionych, podlegać będą odpowiedzialności sądowej z art. 138 i 139 Kod. Karn.

Art. 10.

Przepisy niniejszego rozporządzenia tymczasowo stosują się również do osób, mających stałe zamieszkanie na terytorjum, podległym Zarządowi Cywiln. Ziem Wschod-

nych, przebywających na obszarze byłych 10-u gubernji Królestwa Polskiego i powiatów: Bielskiego, Białostockiego i Sokólskiego, z następującymi zastrzeżeniami:

1) osoby te mogą być przez odnośne urzędy rejestracyjne zwolnione od obowiązków, w niniejszym rozporządzeniu przewidzianych, z wyjątkiem obowiązków, wymienionych w art. 1-ym i 6-ym, na podstawie opinji Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich;

2) w razie uznania przez władzę pobytu za zagrażający bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu, ulegają one przymusowemu osiedleniu w miejscu stałego zamieszkania lub internowaniu.

Art. 11.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje w poszczególnych powiatach i miastach od dnia następnego po podaniu go w obwieszczeniu do publicznej wiadomości.

Art. 12.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na obszarze b. zaboru rosyjskiego i uchyla rozporządzenie z dnia 22-go sierpnia r. b. w przedmiocie rejestracji cudzoziemców w Warszawie.

Minister

S. Wojciechowski w. r.

Warszawa, 18 września 1919 r.

399

Rozporządzenie

Ministra Skarbu w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. Dz. P. P. Nr. 65, poz. 392 o przyznaniu dla cywilnych emerytowanych funkcjonariuszów państwowych, kolejowych, dla nauczycieli szkół powszechnych, średnich i wyższych, jak też dla wdów i sierot po nich, oraz księży-emerytów nadzwyczajnego dodatku drożyznianego.

Na zasadzie art. 8 ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. Dz. P. P. Nr. 65, poz. 392 zarządza się co następuje:

Art. 1.

Jako pobory emerytalne, względnie pensje wdowie i sierocie w znaczeniu art. 1 ustawy należy uważać te zaopatrzenia, do których odnośne osoby mają prawo na podstawie ogólnie obowiązujących przepisów emerytalnych, albo też, które zostały przyznane na podstawie specjalnych norm, wydanych dla pewnych kategorii służby państwowej (oficjanci kancelaryjni, pomocnicy, woźni, egzekutorzy podatkowi, robotnicy salinarni i t. p.).

Pod darami złaski należy natomiast rozumieć wszelkie czasowe lub stałe zaopatrzenia, udzielone poza obowiązującymi przepisami na podstawie upoważnienia właściwej władzy państwowej.

Art. 2.

Nadzwyczajny dodatek drożyzniany obliczać należy emerytom, wdowom i sierotom, które pobierają już dodatki drożyzniane, tylko od zasad-

nicznych zaopatrzeń (emerytury, pensje wdowie i sieroce, jak również dary z łaski) według skali procentowej, podanej w art. 2 lit. a, ustawy.

Dla emerytów, względnie wdów i sierot, którym nie przyznano dotychczas żadnych dodatków drożynianych, wynosić będzie nadzwyczajny dodatek przy uwzględnieniu relacji, obowiązującej dla wypłat poborów służbowych, t. j. 1 mk.—1 k. 75 h. do włącznie 200 m., względnie 350 k.—250%
 " " 300 " " 525 " —200%
 " " 600 " " 1050 " —150%
 " " 1000 " " 1750 " —100%
 " " 2000 " " 3500 " —70%
 " " 4000 " " 7000 " —30%

Art. 3.

Przypadające od 1 lipca 1919 r. raty nadzwyczajnego dodatku drożynianego należy wyasygnować naraz bezzwłocznie.

Art. 4.

Jeżeli uprawniony do poboru zmarł przed wyasygnowaniem nadzwyczajnego dodatku, należy zapadłe raty wypłacić na żądanie pozostałym dziedzicom; po poprzednim stwierdzeniu ich praw do dziedzictwa.

Art. 5.

Przypadające zasadnicze zaopatrzenie nie może być wraz z obliczonym po myśli art. 2 ustawy nadzwyczajnym dodatkiem mniejsze do zaopatrzenia wraz z tym samym dodatkiem bezpośrednio niższego stopnia, w przeciwnym bowiem razie należy je uzupełnić do tej wysokości.

Pobierający np. emeryturę w kwocie 650 mk. nie otrzyma wraz z należącym mu się ustawowo 100% dodatkiem kwoty 1300 mk. (650 plus 650), lecz kwotę 1500 mk., ponieważ najwyższy wymiar dodatku nadzwyczajnego bezpośrednio niższego stopnia (600 mk.) wynosi 900 mk. (600 plus 300 mk.).

Art. 6.

Wypłatę nadzwyczajnego dodatku drożynianego zarządza na terytorjum b. zaboru rosyjskiego Inspektoraty skarbowe, względnie Zarządy skarbowe, które zarządziły przepis odnośnego zaopatrzenia przez powiatowe Kasy skarbowe, a na terytorjum b. zaboru austriackiego Dyrekcja skarbu we Lwowie, względnie te władze, które są powołane do przyznawania zaopatrzeń pewnym kategoriom emerytów ze specjalnych funduszy, a więc Galicyjska Rada Szkolna Krajowa dla nauczycieli szkół powszechnych, a Namiestnictwo dla księży przez urzędy podatkowe, względnie główną kasę krajową.

Art. 7.

W celu uzyskania prawa do poboru nadzwyczajnego dodatku drożynianego winny interesowane osoby, z wyjątkiem kolejarzy, tudzież pozostałych po nich wdów i sierot wnieść nieostemplowane podania do władz, wymienionych w art. 61, dołączyć do nich poświadczenia, wystawione przez zwierzchność gminną miejsca zamieszkania, a potwierdzone przez przynależną powiatową władzę administracyjną (komisarz rządowy, starosta, a w miastach: Warszawie, Łodzi, Lublinie, Lwowie i Krakowie naczelnik policji), w których ma być stwierdzone, że zachodzą co do nich warunki przewidziane w art. 5 lit. a i b ustawy.

Art. 8.

Potrzebny na pokrycie nadzwyczajnego dodatku drożynianego wydatek należy zarachować

w odpowiedniej rubryce emerytur (urzędnicy cywilni służby rosyjskiej, względnie austriackiej) pod osobną pozycję: „Dodatek nadzwyczajny, wprowadzony ustawą z 31. VII. 1919 Dz. p. p. Nr. 65, poz. 392“).

Minister Skarbu:

(—) *Biliński.*

400

Zasadnicza ustawa sanitarna

z dnia 19 lipca 1919 r.

Art. 1. Nadzór zwierzchni nad wszystkimi sprawami zdrowotnymi w państwie oraz zwierzchnie kierownictwo spraw lekarskich należy do Ministerstwa Zdrowia Publicznego; — do tegoż Ministerstwa należy również prowadzenie wszystkich, działów dotyczących spraw zdrowotnych i higieny społecznej w Państwie, z wyjątkiem tych, które poddane zostały ustawowo kompetencji innych Ministerstw. Piecza nad zdrowiem ludności i bezpośrednio wykonawstwo jest obowiązkiem ciał samorządowych w obrębie podległych im terytoriów pod nadzorem i opieką władz państwowych.

Art. 2. W szczególności kompetencji Ministerstwa Zdrowia Publicznego podlegają następujące sprawy:

1. zwalczanie chorób w ogólności, a przede wszystkim zakaźnych, zarówno ostrych, jak i przewlekłych (dezynfekcja, dezynsekcja, kąpiele ludowe, zakłady wyrobu surowic i szczepionek, pracownie bakteriologiczne, sprawy cementarzy, domów przedpogrzebowych, przewożenie zwłok i t. p.);
2. szpitalnictwo, pielęgniarstwo, ratownictwo, przewożenie chorych, zakłady lecznicze publiczne i prywatne;
3. sanitarno-lekarska opieka nad dzieckiem i nad macierzyństwem; eugenika;
4. opieka lekarska nad psychicznie chorymi; współdziałanie w zwalczaniu alkoholizmu;
5. współdziałanie w sprawach lekarskiej opieki nad inwalidami i kalekami; współdziałanie w sprawach, związanych ze zjawiskami emigracji ludności;
6. zdrojowiska i uzdrowiska;
7. sanitarno-lekarska walka z nierządem;
8. sprawy zaopatrywania w wodę i usuwanie wód zużytych, ochrona czystości powietrza, wody i gleby;
9. nadzór sanitarny nad środkami żywności i przedmiotami użytku, współdziałanie w sprawach odżywiania się ludności, zakłady badania produktów spożywczych;
10. higiena i inspekcja sanitarna mieszkań, sprawy osiedleńcze i mieszkaniowe;
11. higiena więzień, współdziałanie z Ministerstwem Sprawiedliwości przy wydawaniu i wykonywaniu odpowiednich przepisów;
12. higiena zawodowa, sprawy higieny przemysłu, rzemiosł i komunikacji lądowej i wodnej, współdziałanie w zakresie ubezpieczeń społecznych i ochrony pracy;
13. nadzór nad dopuszczeniem na rynek zbytu w Polsce środków leczniczych, surowic i szczepionek, oraz regulowanie ich produkcji i sprzedaży; nadzór nad wyrobem i sprzedażą kosmetyków i farb, koncesjonowanie aptek, składów aptecznych i innych zakładów,

- trudniących się wyrobem i sprzedażą środków leczniczych; farmakopea i taksa aptekarska; sprawa hodowli i sprzedaży roślin leczniczych;
14. nadzór nad praktyką lekarską, sprawy izb lekarskich, współdziałanie w sprawach studjów lekarskich;
 15. nadzór nad personelem lekarskim pomocniczym, położne, felczerzy, dezynfektorzy, masażyści, pielęgniarze, sanitariusze, nadzór sanitarny nad fryzjerami i golarzami;
 16. szkolnictwo zawcudowo-lekarskie średnie i niższe;
 17. nadzór nad personelem farmaceutycznym, zrzeczenia aptekarskie, współdziałanie w sprawach studjów farmaceutycznych;
 18. sprawy dentystyczne, technicy dentystyczni;
 19. współdziałanie w sprawach sanitarno-weterynaryjnych;
 20. sprawy sądowo-lekarskie, sprawy grzebania zmarłych,
 21. sprawy stowarzyszeń lekarskich i higienicznych, sprawy Czerwonego Krzyża, oraz innych instytucji o pokrewnych celach; prasa lekarska, sprawy popularyzacji wiadomości z higieny, cenzura ogłoszeń, dotyczących działalności leczniczej i środków leczniczych;
 22. popieranie związków, zakładów, fundacji we wszystkich dziedzinach zdrowia publicznego;
 23. statystyka lekarska;
 24. wszelkie inne sprawy z działu policji lekarskiej, policji sanitarnej, higieny społecznej i medycyny sądowej, o ile nie należą do zakresu działania innych Ministerstw, lub w myśl art. 3 do zakresu działania ciał samorządowych.
- Art. 3. Do obowiązków ciał samorządowych należy:
1. piecza nad czystością powietrza, gleby i wody, nad zaopatrzeniem ludności w wodę zdatną do picia i potrzeb gospodarczych, nad należytem usuwaniem wód zużytych i nieczystości i odprowadzeniem wód ściekowych;
 2. piecza nad przestrzeganiem odpowiednich sanitarnych przepisów, obowiązujących przy budowie i przebudowie domów, przeznaczonych na mieszkania i wszelkie lokale użyteczności publicznej;
 3. piecza nad należytem pomieszczeniem ludności w mieszkaniach i nadzór nad stanem zdrowotnym mieszkań;
 4. piecza i nadzór nad osobistą czystością mieszkańców, ich mieszkań i otoczenia;
 5. współdziałanie z władzami rządowymi przy zwalczaniu chorób zakaźnych i zapobieganiu im;
 6. piecza nad zapewnieniem chorym należytej opieki lekarskiej i pomocy fachowej dla położnic, opieka nad psychicznie chorymi, zwalczanie alkoholizmu;
 7. szczepienie ospy ochronnej;
 8. współdziałanie z władzami rządowymi w zwalczaniu nierządu i chorób wenerycznych;
 9. zakładanie i utrzymywanie gminnych kostnic i cmentarzy oraz czuwanie nad niemi; urządzenie i utrzymywanie grzebowisk;
 10. oględziny zwłok;
 11. współdziałanie z władzami rządowymi w sprawach nadzoru nad produktami spożywczymi, sposobem ich przechowywania i przyrządzania oraz ich sprzedażą;

12. zakładanie i utrzymywanie rzeźni;
13. nadzór nad przestrzeganiem wszelkich ustaw, przepisów i rozporządzeń sanitarnych;
14. przedkładanie sprawozdań sanitarnych państwowym władzom zdrowia publicznego, według ustanowionych wzorów.

Szczegółowe ustawy określają prawa i obowiązki ciał samorządowych przewidziane w art. 3.

Art. 4. W myśl przepisów w art. 3 zawartych, zarządy komunalne winny wykonywać i utrzymywać we własnej administracji niezbędne dla ich gmin urządzenia sanitarno-techniczne, zakładać i utrzymywać szpitale, przychodnie, przytulki, domy izolacyjne, kąpieliska i t. p. utrzymywać lekarzy sanitarnych, akuszerki gminne, pielęgniarki, dezynfektorów i inny niezbędny personel służbowy, stosując się do przepisów i norm, wydanych przez Ministra Zdrowia Publicznego.

Art. 5. Na mocy decyzji nadzorczej zarządy komunalne w celu wykonania swych obowiązków przewidzianych w art. 4, p. 1 mają prawo w myśl ogólnych przepisów o wyłączeniu na cele publiczne, nabywania w drodze przymusowej za odpowiedni odszkodowaniem, potrzebnych do wykonania przepisów niniejszej ustawy nieruchomości, źródeł wody wraz z potrzebną ilością otaczającego je terenu, jak również przeprowadzania wód i ścieków przez cudze grunta.

Art. 6. Zarządy komunalne w celu wykonania obowiązków, przewidzianych w art. 3 punktach 2, 3 i 4 mają prawo zakazu zamieszkiwania w budowlach, wzniesionych także przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, uznanych za szkodliwe dla zdrowia mieszkańców lub sąsiadów aż do czasu dokonania odpowiednich ściśle określonych przeróbek.

Art. 7. Wydatki, wynikające z art. 3, z wyjątkiem punktów 5, 7 i 8, dalej przepisów art. 4 i 5 niniejszej ustawy, obciążają w całości związki komunalne.

W razie uchylenia się gminy od asygnowania niezbędnych sum na wydatki powyższe, odpowiednie sumy mogą być wprowadzone do budżetu gmin przez władze nadzorcze na wniosek Ministra Zdrowia Publicznego.

Stosunek, w jakim skarb Państwa weźmie udział w ponoszeniu niektórych wydatków, wynikających z art. 3, p. 5, 7 i 8, określa oddzielne ustawy.

Art. 8. W razie niewypełnienia przez zarząd komunalny obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy, Ministrowi Zdrowia Publicznego, na wniosek odpowiednich urzędów, służyć będzie prawo wydelegowania swego przedstawiciela do gminy w celu przeprowadzenia w porozumieniu z władzami nadzorcami na koszt gminy potrzebnych w tej dziedzinie zarządzeń.

Władze administracyjne i policyjne obowiązane są nieść pomoc delegowanemu lekarzowi sanitarnemu we wszystkich jego zarządzeniach i czynnościach urzędowych.

Art. 9. Wrazach wyjątkowych te gminy, które wykazą, że ich stan finansowy nie pozwala na całkowite przeprowadzenie zarządzeń sanitarnych i technicznych, wynikających z przepisów niniejszej ustawy, mogą otrzymać odpowiednią pomoc ze skarbu Państwa za pośrednictwem Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Art. 10. Ministrowi Zdrowia Publicznego służy prawo ogłaszania rozporządzeń instrukcji szczegółowych, wynikających z niniejszej ustawy; o ile jednak z rzeczonych rozporządzeń powstać by

mogły ciężary finansowe dla ciał samorządowych, rozporządzenia takie Minister Zdrowia Publicznego wydaje w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 11. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Zdrowia Publicznego.

Marszałek:

Trąmpczyński.

Prezydent Ministrów:

w z. *S. Wojciechowski.*

Minister Zdrowia Publicznego

Janiszewski.

401

Ogłoszenie

w sprawie ugody pomiędzy właścicielami ziemskimi a służbą folwarczną.

UGODA.

Na posiedzeniach Komisji polubownej w dniach 4 i 5 września 1919 r. została zawarta ugoda na powiat Łukowski pomiędzy właścicielami ziemskimi a służbą folwarczną — zgodnie z ustawą sejmową z dn 1 sierpnia 1919 r.

O b e c n i :

Przewodniczący Komisji polubownej p. o. Inspektora Pracy w rolnictwie Wł. Kościuch
Przedstawiciele ziemian: p. p. Mieczysław Mejsner z Podłodowa, Feliks Jełowicki z Kocka, Henryk Bersztejn z Woli Okrzejskiej i Roman Dmochowski z Sarnowa.

Przedstawiciele służby folwarcznej: p. p. Aleksander Zamyłko z Łukowa, Józef Żelecki z Talczyzna, Władysław Roman z Annapola, Aleksander Stadnicki z Dąbrowy, Antoni Szklarczyk, Instruktor p. Łukowski, Michał Stachniak z Borowiny i Franciszek Gorgolil: z Kawenczyzna.

Na wstępie posiedzenia powzięto jednomyślną uchwałę, że ugoda zawarta w dniu 5 lutego 1919 r. pomiędzy właścicielami ziemskimi, a służbą folwarczną na powiat Łukowski podlega całkowitej rewizji, gdyż w powyższej umowie nie oznaczono czasu na jaki obowiązuje i forma ustalenia umowy nie odpowiada przepisom prawnym, wydanym przez Sejm Ustawodawczy w dniu 28 Marca 1919 r.

Przy omawianiu poszczególnych punktów wynagrodzenia służby folwarcznej na powiat Łukowski, przyjęto obowiązujące warunki dla obu stron w następujących punktach:

1. Rok służbowy kończy się z dniem 31 marca 1920 r., warunki zaś niniejszej umowy obowiązują obie strony od 1-go lipca 1919 r. do 1-go kwietnia 1920 r.

2. Za pierwszy kwartał t. j. od 1-go kwietnia do 1-go lipca r. b. wszelkie świadczenia służbie folwarcznej obowiązani właściciele ziemscy uregulować zgodnie z umową zawartą w dniu 5 lutego 1919 r. na powiat Łukowski.

3. Obie strony obowiązują 3-miesięczny termin wypowiedzenia pracy przed upływem terminu ugody najmu.

4. Pracownicy otrzymują książki służbowe z warunkami umowy podpisanymi przez obie strony i kontrole wydawanej ordynarji i wypłat.

5. Na poszukiwanie pracy należy się dać odchodzącym pracownikom 6 dni wolnych w ostatnim kwartale.

6. Dzień pracy trwa od wschodu do zachodu słońca w czasie zimy t. j. od 1 października do końca marca, latem od godz. 6 rano do zachodu słońca t. j. od 1 kwietnia do końca września. Obrządek inwentarza odbywa się poza godzinami pracy

bez specjalnych dopłat. Przerwy jedzeniowe w lecie wynoszą 3 godz. w zimie 1½ godz. dziennie. Czas rozpoczęcia pracy liczy się od wyjścia z dziedzińca—koniec pracy, od zejścia z pola.

7. Pracodawców i ich zastępców obowiązują uprzejmie i przychylnie traktowanie pracowników swoich, przestrzeganie warunków umowy, pracowników zaś pilne i sumienne spełnianie obowiązków, stosowanie się do zarządzeń, odnoszących się do wykonywania służby oraz do przestrzegania przepisów porządkowych w mieszkaniach i zabudowaniach folwarcznych przy sumiennym obchodzeniu się z powierzonym sobie inwentarzem żywym i martwym.

8a) Pracownikowi wolno należeć tylko do związków Zawodowych, uznanych i zatwierdzonych przez Władzę.

b) Trzymanie czeladzi (posyłek) z osób postronnych nie jest obowiązkiem.

9. W majątkach, w których pensja za rok 1918 ordynarjusza wraz z dodatkiem drożyznianym, czy to w gotówce, ubraniu lub obuwiu wynosiła w ogólnej sumie mniej, aniżeli 200 mk. (dwieście) ma być wyrównaną do 200 mk. w gotówce lub innych naturaljach nie później jak do 31 października 1919 r.

10. Ordynarjusz bez posyłki otrzyma pensji 448 mk. rocznie, ordynarji 14 korcy w tem 10 korcy żyta, 2 korce pszenicy i 2 korce jęczmienia (żyto i pszenica wagi po 240 funt. korzec jęczmień po 200 funt. korzec). Pensja ma być płatna z dołu a ordynarja wydawana z góry.

11. Zboże za ordynarje powinno być w dobrym gatunku wycyzszone, a kartofle arfowane.

12. Opału wydaje się na ordynarjusza 8 jednostek opałów (jednostka opałowa równa się 1½ ćwiartki drzewa szczapowego, trzem korcom węgla, 1 sągowi torfu suchego) lub odpowiedni równoważnik w innym opale.

Służbie drzewa opałowego sprzedawać nie wolno.

13. Ziemi pod kartofle w polu kartoflanym wynawożonym ordynarjusz otrzymuje 200 prętów lub w zamian gotowych kartofli 40 korcy i pola warzywnego 30 prętów czyli razem 230 prętów (dwieście trzydzieści).

14. Każdemu ordynarjuszowi przysługuje prawo utrzymania jednej krowy z dodatkiem 100 kwart mleka lub 80 mk. w gotówce, jako wynagrodzenie za nabiał za okres cielności, lub 2 krów za zgodą właściciela.

Utrzymanie ma być latem na pastwisku takim, jak dworskie, zima w okresie 6-miesięcy, z dodatkiem okopowym 10 funt. na każdą sztukę dziennie lub równoważnik odpowiedni w koniczynie i sianie do paszy zasadniczej składającej się z siewki, plewi słomy. Ordynarjusz, który nie ma żadnej krowy i nie może takowej nabyć otrzymuje w naturze po 1 kwarcie mleka dziennie, w razie niemożności wydawania nabiału w naturze, pracodawca płaci z góry za nabiał gotówką po 50 mk. kwartalnie.

15. Na mielenie ordynarji ordynarjuszowi należy się 32 mk. rocznie, tam zaś gdzie są młyny dworskie mielenie na koszt dworu.

16. Ordynarjusz posiadający posyłek otrzyma za nią dodatkowo: za każdą wyżej 16 lat dziewczynę 3 korce zboża rocznie—za takiegoż chłopca 4 korce zboża i 50 prętów pod ziemią—ki zarówno dla chłopca jak i dla dziewczyny—za czeladź młodszą stosownie do jej pracy umowy.

Normalna płaca posyłki dziennie zimą 2 mk., latem do 5 mk. Akordowo roboty posyłek płatne będą tak samo, jak najemnikowi.

17. Wyrobnicy komornicy przechodzą w miarę możliwości bądź na 12 korcy rocznie, 300 mk. pensji i 200 prętów roli, bądź 4 korce żyta, 100 prętów roli, mieszkanie i opał i płacę dniówki według § 16 i utrzymanie 1 krowy; komornik obowiązany pracować 200 dni w roku (najmniej); za 5 prętów roli może być wydany 1 korzec kartofli. W razie choroby ordynariusza i wyrobnika stosuje się zwyczaj ustawy dla urzędników państwowych.

18. Pracodawcę obowiązuje opłata za ubezpieczenie bydła ordynariusza od ognia. Z chwilą wprowadzenia państwowego ubezpieczenia bydła od nieszczęśliwych wypadków inwentarz służby będzie ubezpieczony na koszt pracodawcy.

19. Pracownik otrzyma conajmniej 1 izbę w dobrym stanie, możliwie na podłodze drzewnianej, wapna na bielenie dostarczy dwóć conajmniej dwa razy do roku. Mieszkanie wykwalifikowanych rzemieślników powinno się składać z kuchni, izby i komory.

Oprócz tego każda rodzina winna dostać odpowiednie pomieszczenie dla swego inwentarza, opału i ziemniaków pomieszczenie dla krów w czeladnej oborze oraz chlewik przynajmniej dla 3 sztuk trzody chlewnej.

20. Przez pracodawcę będą opłacane do czasów wprowadzenia w życie dekretu o kasach chorych, pomoc lekarska z wyjątkiem chorób wenerycznych, akuszeryjną, szpital i apteka również szkoły tam gdzie są wymagane osobne dopłaty.

21. Gdzie liczba dzieci do lat 7 przewyższa 20. właściciel obowiązany utrzymać ochronę.

22. Właściciel obowiązany jest urządzić łącznie w możliwie najbliższym czasie i utrzymać ją swoim kosztem.

23. W razie śmierci robotnika żona i dzieci otrzymują przez pół roku pół pensji i pół ordynarji z zachowaniem mieszkania i opału.

24. Pracownikowi należy się w każdym kwartale od 2—3 dni urlopu w dniu nie świąteczne.

25. Pracownikom należy się wspólna furmanka do najbliższego miasta 3 razy na kwartał w celach przywiezienia niezbędnych materiałów lub produktów spożywczych na własny użytek. W razie nagłej potrzeby na piśmienne wezwanie związku zawodowego delegaci służby folwarcznej otrzymują furmankę do najbliższej stacji kolejowej lub miasta.

26. Pracownikowi należy się strawne za cały dzień drogi, za obiad i kolację 5 mk. za całą dobę 8 mk.

27. Dojenie odbywa się według osobnej umowy.

28. Z rzemieślnikami i innymi specjalistami, jak również ze starszą służbą folwarczną winna być zawarta piśmienna umowa w każdym poszczególnym wypadku na warunkach wyższych, a niżeli ugoda niniejsza, ustalona dla zwykłego ordynariusza zależnie od specjalności, kwalifikacji i obszaru majątkowego.

29. Do czasu ustawodawczego zabezpieczenia rodzin i żon, których jedyni opiekunowie zostali powołani do wojska polskiego, takowe otrzymywać będą mieszkanie z opałem, utrzymanie dla krowy, roli 100 prętów wraz z ogrodem i żyta 2 korce w stosunku rocznym; dodatkowe jeszcze 2

korce żyta mogą być wydane, lecz zależnie od uznania pracodawcy. Zastrzega się, że powyższe warunki przysługują żonom wojskowych lub ich rodzinom, o ile rodzina nie jest w stanie zarobić na swe utrzymanie z powodu niezdolności do pracy fizycznej lub obarczenia żony małoletnimi dziećmi.

30. Tam gdzie umowa zawarta na wyższych warunkach, jak co do ilości trzymania dwóch krów, tak zarówno we wszystkich innych naturaljach i w gotówce, pozostaje w swej mocy.

31. Wszelkie nieporozumienia, wynikające z tytułu niniejszej ugody, rozstrzyga komisja rozjemcza zgodnie z ustawą Sejmu ustawodawczego z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwieniu zatargów między pracownikami i ich pracodawcami.

Odnośnik § 10: Rodzaj zboża ma być wydawany na ordynarję w granicach produkcji danego majątku.

§ 32. Wypłata podziennego robotnika winna odbywać się nie mniej, jak raz miesięcznie.

Niniejsza umowa podpisana przez strony w trzech jednobrzmiących egzemplarzach.

Przedstawiciele Związku Ziemi (podpisy).
Przedstawiciele Związku służby folwarcznej (podpisy).

P. o. Inspektora Pracy w rolnictwie

(—) *Władysław Kościuch.*

L: 721/III₃.

Starosta Łopuski.

402

Ogłoszenie

dotyczące zamknięcia szynków.

Dla zapewnienia spokoju publicznego na czas poboru rekruta zarządzam w powiecie: zamknięcie wszystkich szynków, restauracji i innych lokali z wyszynkiem wódki, wina i piwa. Handel tymi artykułami jest również wzbroniony.

Winni nie zastosowania się do niniejszego rozporządzenia będą pociągnięci do surowej odpowiedzialności.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 6-go października do 22-go października r. b.

Łuków, dnia 22 września 1919 r.

Starosta (—) *Łopuski.*

403

Odwołanie listu gończego.

Sąd Pokoju w mieście Łukowie odwołuje list gończy za Zofją Jankiewiczówną.

Łuków, dnia 19 września 1919 r. № K. 87/19.

Sędzia Pokoju *M. Lewoniewicz.*

Sekretarz Sądu *A. Borkowski.*

404

Ogłoszenie

dotyczące zgubienia patentu przez *Ch. Piekarza.*

Zgubiony patent na sprzedaż wyrobów tabaczkowych, wydany przez Inspektorat Skarbowy w Łukowie na imię *Chaima Piekarza* z Łukowa.

Łuków, dnia 12 września 1919 r.

Starosta

w z. (—) *Panglisz.*